

Szerkesztőségi iroda
Sepsi-Szentgyörgyön
a ref. kollégium épületé-
ben, hová
a lap szellemi részét illető
üzletemények küldendők.

Kiadó hivatal:
Pollák Mór
könyvnyomdája és könyv-
kereskedése,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.
A „Háromszéki háziipar-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen laphe-
tenként kétszer:
csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorát, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitlert sora 15 kr.

Szeptember 8

Szeptember 8-án vonultak be csapataink Novibazárba. A leghiteltérdelemzőbb jelentések majdnem kétségen kívül helyezik, hogy csapataink vérontás nélkül oldhatják meg feladatukat. S ez leendő a novibazári expedíció egyik fősikere, azon siker, melyet helyesen vezetett diplomatiái actio idézett elő. Ausztria-Magyarország keleti érdekei és tekintélye szükségessé tennék ugyan, hogy ha másként nem lehetséges, előreszögezett szuronyal törjenek utat csapataink a novibazári kerületbe. De annál jobb, ha a feladat megoldható békés úton is.

Az ellenzék nem élvezheti a hazafiatalan károm gyönyörét. A novibazári szorosokban nem fog patakzani az osztrák-magyarvér; a magas sziklafalak mögül nem fog gyilkos eső tátongni honfi társainkra.

De törtéjék bármi, a minek lehetősége, midőn fegyveres akcióról van szó, sohasem lehet teljesen kizárva, kétszer 24 óra leforgása alatt a berlini szerződésnek monarchiánkat illető utolsó pontja is teljesítve lesz. Ausztria-Magyarország elfoglalja nagyfontosságú örömlomását a Balkán-félszigeten.

Minő kép, mily hasonlat! Oroszországnak ki kellett vonulnia a Balkán-félszigetről. Mi benyomultunk annak szívébe. Oroszország előtt bezárta Európa Dél-Kelet kapuját. Mi kezünkbe vesszük a török birodalom, Konstantinápoly kulesét.

A keserű gyűlölet, a megaláztatás szégyene, a tehetetlen bosszúvágy kell hogy forrjon, kavargon Oroszország szívében, midőn látja, mint vesztett kárba nagy erőfeszítése, s mint szerzett Keleten előnyöket egy kardcsapás nélkül, legfeljebb ellenlábasa, Ausztria-Magyarország. — Szeptember 8-ika gyásznapp lesz Oroszországra nézve.

Neki vissza kellett vonulnia sivatagaira, s látnia kell, hogy Ausztria-Magyarország benne van a muszka ígért föld közepén. És nem azért van benn, hogy azt meghódítsa, mely esetben fölkel-

hetné az európai hatalmak féltékenységét; hanem, hogy őrt álljon és örökre kitiltsa onnét Oroszországot.

Ausztria-Magyarország határozott állásfoglalása következtében a keleti kérdés új döntő stadiumba lépett. A vezérszerep monarchiánk kezébe került.

A Balkán-félsziget nyugati fele nem lesz többé Oroszország igtatásának színtere. Boszniából és Hercegovinából szokta a muszka kéz színre hozni a porta elleni forradalmakat. E tartományok nem fognak többé orosz célokra szolgálni. Szerbia és Montenegro szintén megszűnnek tényezővé képezni a muszka számításokban. Az utóbbit monarchiánk hermetice elszigeteli a Balkán-félsziget többi testétől; Szerbián rajta van kezünk. Akaratunk ellenére többé egyik sem mozdulhat.

A novibazári ut pedig felnyitotta előttünk a török birodalom belső részeit. Hadi jelvényeink biztosítani fogják a rendet. Közvetlen közelből felügyelhetünk Törökországra, s akár mindennap észlelhetjük a beteg ottomán államtest évrészt. Boszniai és novibazári állásunkból egész keletre kiterjeszthetjük kereskedelmi és gazdasági érdekeink hálózatát. Az egész kelet politikai és gazdasági sorsának intézését mi vesszük kezünkbe.

S ha Oroszország ismét erőszakolná a keleti kérdést, mely egészen más helyzetet fogna találni, mint talált eddig. Ausztria-Magyarországnak az a megbecsülhetlen előnye leendő, hogy már ott lesz a találkozó színhelyén, mikor Oroszország csak indul oda. Mi uralkodunk a Balkán-félsziget felett és nem Oroszország. Ez az új helyzet. Ez külügyi politikánk nagy vívmánya.

Mit adna Oroszország azért, ha Európa kiadta volna neki Bulgáriát és Kelet-Ruméliát s ráadásban megengedte volna neki, hogy tekintélyes haderőt tarthasson Drinápolyban. Százézerrel sem sajnálná ily eredményért kozákjainak életét, s milliárdjával sem a rubeleket. És mi ötezer emberrel nyomulunk be a novibazári zsandsákba,

benyomulunk egy krajczár tulkiadás és tán — adja isten — egyetlen csepp vér kiontása nélkül.

Valóban, teljesen értjük ellenzékünknek csodálatosan passiv magatartását a novibazári expedícióval szemben. Ily tényekkel szemben még a mi ellenzékünk vádra, gyanúsításra hajtó ereje is megtörik. A kormány keleti politikájára diadalt ül.

Diadalt, békés diadalt kívánjuk, hogy arassanak hős csapataink is, melyek a monarchia hadi jelvényeivel élünk, benyomulnak a zord hegyvidékre, hogy őrt álljanak Ausztria-Magyarország legfontosabb keleti állomásán.

A külügyminiszeri válságról valahára remélni lehet, hogy végleg meg fog oldatni, miután a megoldás módja hetekkel ezelőtt úgy is el volt már határozva. A legközelebbi két hét lezajlása után, midőn Bismarck bécsi látogatását megtevé s Haymerle báró a külügyek vezetését átvette, szept. 20-ika táján Andrássy gróf ohajtása teljesülhet: elhagyhatja helyét a bécsi Baliplatón. Azon hír, hogy Kállay Béni, mint a külügyminiszerium államtitkárja lép hivatalba, megerősített nyer, míg ellenben megczáfólják azt, mintha Hoffmann báró a közös miniszteriumban meg ne férne Haymerle báróval ép úgy, mint a hogy megfért Andrássy gróffal. A hírlapok azon legutóbbi világgá bocsátott tudósításának, hogy Hoffmann báró Bosznia polgári kormányzatjának nevezetnének ki, — forrása ott keresendő, hogy Hoffmann báró a tavalyi delegációk üléséze alatt jelentette ki, miként személyes tapasztalatokkal akar meggyőződni arról, hogy Boszniában minő a polgári igazgatás. Lehet, hogy a báró e tapasztalatait most akarja egy utazás által megtenni; de kormányzóvá kinevezetése már csak azért sem volna indokolt mert az okkupált területek zila, rendetlen viszonyai sokkal inkább igényelnek erőteljes katonai kormányzatot, mint bármikor.

Az osztrák miniszter — mint a „Pester Lloyd” értesül — naponként tanácskozik és a folyó hóban megnyitandó reichsráth előmnakálataival foglalkozik. E tanácskozásonak a trónbeszéd is tárgyát képezi, a mely első ünnepélyes nyilatkozása a Taaffe kabinetnek.

TÁRCA

Csikmegeye

1848-9-iki „hadi történetéből.”

(Imecs Jákónak a székely közöm. és közég. egyelet csikszereadai gyűlésén tartott felolvasásából.)

Csikszentgyörgyi Gál Sándor hazánkfia előbb az első székelyeknél hadnagy, később a kézdívásrhelyi hadapród-iskolában tanár, ki a katonasági székelység körében szép hazafiai buzgalmat fejtett ki, a nemzetet az agyagfalvi gyűlésen való megjelenésre ösztönző, azon nevezetes gyűlésen s az azt követett székely tábori műveletekben főszerepet játszott, mint a hitét megszeggett csiki ezredes Dorschner helyett a Bem tábornok által kinevezett ezredes és székelyföldi hadparancsnok 1849. január 18-án 140 főnyi gyalog és Kossuth-husár csapattal a Nyergesen Csikba bejő, nagyon gyors és ügyes eljárással Beczmann alezredestől az ezred parancsnokságot átveszi, a gyanús és a magyarigyet szolgáló nem akaró katonák tiszteltől az ezred területét megtisztítja s az ezred állományt oly gyorsan szervezi, hogy 4 nap alatt teljesen készen áll a volt határőr gyalogezred itthon talált felerészéből honvéd rendszer szerint alakítottatott 3 székely zászlóaljnak nemcsak tisztai vázlatra, hanem legénységi létszáma is annyira, hogy jan. 28-án Sándor László őrnagy parancsnoksága alatt az I. székelyezred Endes József alatt a 2. és Kabos Károly alatt, a 3-ik székely zászlóalj, melyek a honvédszászlóaljak sorában 76. 77. és 78. számokkal jelöltek, — uton vannak Sepsi-Sztgyörgy felé, hol is nehány nap gyakoroltatván Gál Sándor fővezérlete alatt, a háromszéki zászlóaljakkal egyesítve, a Barozsánon fekvő egyesült orosz-osztrák tábor ellen tesznek egy demonstrációt, mielőtt a Vizaknánál álló Bem táborába szorultak, Gál fő-

hadi szállása Ilyefalván van, mintegy 7000, nagyobb részt csiki zászlóaljakból álló táborának centruma Szent Péteren és Hermányon, jobbszárnya Földváron, a bal Kőkősnél foglal állást. A 77. és 78-ik csiki zászlóaljak Szent-Péteren fekszenek oly szörnyű hidegben, hogy az előőrsek nem képesek künn állani, hanem egy-egy csep melegített pálinkára vagy borra kénytelenek fődél alá húzódni; ez alatt Engelhart orosz tábornok lovassága kora hajnalban már a helységben dobog; a meglepett szentpéteriek és hermányiak hamarosan magukat összeszedik s a kozákokat gyorsan visszaverték; most kemény ágyúharcz fejlődik ki, mire a kétféle lovasság csap össze; egyelőre a székely és Kossuth huszárok a muszka attackeot nem állják ki, de Gál fővezér szidalmára, hogy a székely névre gyalogzatot hoznak: Horváth Kossuth-őrnagy előugrat, négyesével az ellen-tömögébe bevág, bajtársai lanyhán követik, zúráásokat kap s alig menekül.

A magyar lovasság ezen gyenge diadalát a 77. és 78. zászlóalji gyalogság a csapatér jobboldalán levő dombról támogatja, az előbbiből 3 elcsik többben magveszülnek; legtöbbet szenved a tüdőcség, kik közül kézdívásrhelyi Jancsó Mózes tüzértiszt az orosz lovasság ellen egy ágyúseprével sokáig védi magát, míg egy kozák pikája hátba nem üt.

A magyar tábor az Olt jobb partjára vonult s a vesztett csata után azzal vigasztalja magát, hogy megismerkedett legalább a muszka fortélyával.

Gál Sándort e demonstratioért Bem felelőssége vonta, ez azzal menti magát, hogy a nagy sereg nem a székely, hanem a zászlóaljon át egyesekben akar Szeben alá vezetni, nem sikerült, így is a székelyföld szélén kelle kifelé húzódnia.

Zászlóaljak Homoródból és Kóhalomból

hány puskát vesznek fel, s ezeket a csapatok fegyvertelen emberei közt kiosztják.

Február 16-án a székelyek a b. Heydt által kiűrt Segesváron vannak s pár nap múlva beérkeznek Medgyesre, hol Gál az egész székely hadtestet Bemnek átadja, ki innen a csiki 1. zászlóaljat 2 százados kísérettel és 2 század székely-huszárral Beszterce vidékére küldé a borgói és radnai szorosok védelmére.

Március 2. és 3. Bem Medgyes és Kiskapus közt nem elég sikerrel harcolván, Segesvárra húzódik vissza, hol a 77-ik csiki zászlóalji századosokkal foglalkozik, a 78-ik pedig melyet rövidség okáért ezentul kizárólag kísérünk figyelemmel, — Dánosban előőrson áll s 500 udvarhelyszéki ujonczal egészített ki, kiket Fodor és Egyed századosok gyakorolnak be.

A Segesvárat meglepő hadi fogással odahagyó Bem Kabos zászlóalját kivéve abból Erzsébeth városon alul baltelé a czéltől küldi a hegyeken át, hogy a Medgyesről Szeben felé menekülő ellenségnek utját állja; de zászlóaljunk a feneketlen márciusi sárban e feladattól elkiesik és Szeben ostromára estefelé érkezik be, midőn már a csata hevesen folyt. A zászlóalj míg megpihen, a nagycesüri szőlők tetején a tartalékokban foglal állást, majd a csatába vonatik s rohamokat kísért, de az ellenlovasság bevágására vissza akar vonulni, midőn Bem megjelenése és parancsa új lelket önt beléjük. Székelyeink az öreg urat figyelmeztetik, hogy ne járjon elől a golyók zaporában, hanem hagyja őket elől menni, mert ha el talál esni, aztán Bemet nem pótolja ki senki. Mikor az éj homályában is egyre tart az ostrom, szól a székely: „Uram ne pelenkérozzunk, hogy a másik megállása, hová löjünk, hanem vegyük esturmra” úgy is lesz; az előbb bátortalan Kiss János százados zászlóaljból az első, a téglavetőknél Szeben falai közé hatol. Március 11-én éjjeli 10 órakor Szeben be van véve.

(Vége következik.)

T. Szentgyörgyi József urtól Kőlozsvárról gyümölcs.

T. Szenkovich Márton urtól Kőlozsvárról gyümölcs.

T. Hutter Sámuel urtól Kőlozsvárról gyümölcs és méz.

T. özv. Csapó Sándorné asszonytól Kőlozsvárról gyümölcs.

T. ifj. Bodor Pál urtól Kőlozsvárról gyümölcs.

T. W. Siedersleben & Comp. Bernburg Anhaltból gépek.

T. Toll urtól Klosterneuburgból az „Obstgarten“ című pomológiai lapnak eddig megjelent számai és gyümölcs képek.

T. Zsigmond Ferencz urtól N.-Bacsonból szövetek.

T. Benkő János urtól Nagy-Bacsonból szövetek.

T. Téglás Gábor urtól S.-Szentgyörgyön különféle gépek.

T. Fehér Miklós urtól Szemerjéről egy fél Jackard szövészek.

T. Solymosi Anna kisasszonytól kötőgépgyártmányok.

A háromszéki házi ipar egyesületől szövetek.

A baróthi gazdasági iskolától a) egy 6 éves erdélyi fejős tehén borjuval b) egy béres szekér c) egy eke.

T. Sándor István urtól Sepsi Sztgyörgyről különféle közetek és festődei iparcikkék.

Br. Apor Gábor sepi alsójárású szolgabíró urtól járása részéről, állatok, kerti és mezei termények, házi iparcikkék. Erről a részletes kimutatást e lapok jövő száma hozza.

A sepi-szentgyörgyi felsőnépiskola gazdasági szakosztálya részéről, a gazdasági kiállításra követhető tárgyak jelentettek be: 1) Egy 10 éves borjas tehén. 2) Egy 20 hónapos bika 3) Őszi rozs 4) Kanadai zab és fekete zab. 5) Muskotály és ötvennapos tengeri. 6) Lenmag. 7) Lóhermag. 8) Baltaczim (esparzett) 9) Krumpli (rözsza) 10) Takarmányrépák plántáról és magról. 11) Sója bab. 12) Fekete borsó.

Közli dr. Szász István,
kiállítási jegyző.

Füredi levél.

Tusnádfüredő, szeptember 8.

Vége van a fűrdőidénynek nálunk is. Szeptember 15-ikén hazatakarodók mindenki, a ki még itt maradt. Pedig most is kevesen vagyunk. A birtokosságból egy-kettő még kitartott máig, most azok is itt hagytak bennünket, mint szent Pál az o'áhokát. — A „Wandelbahn“ üres, egy-két álmos piquettírozó ül naphosszat az asztalnál, nagyokat ásitának, fölkelnek az asztal mellől s kinéznek a sétány felé: nincs-e valaki, nem jött-e új vendég. Hasztalan minden kísérlet: Tusnád néma lett. A czukrásznál már csak tejes kávét kapunk, a vendéglőben aranyért sem adnának egy rostélyost, általában már nincs is vendéglő. Kihalt világ, néptelen lázak, kongó üresség. . . .

Az erdő fenyevese pedig ha szép volt nyáron, ha ígész volt a vendégekkel rakott sétány, bizony most, ebben a némaságában még szebb. A közel falvakból szabadon járnak be a székeley leányok, lejönnek a hegyek közül a pásztorigények s az idyll-órák zavartalan folynak le a sétányokon. A hol eddig X. báró meg Y. nagysám esküdt egymásnak örök hűséget, ott most Rózi meg Jancsi szedik a szerelem késő gyümölcsét — egymás ajkairól. S minthogy a fűrdő s különösen Tusnád fűrdő leírásából az Olt kimaradhatlan requisitum, — annál fogva megemlítem azt is, hogy ez a folyó csendes hömpölygésével, lassu morájával zugolódni látszik a szaladó időre s minél gyorsabban fut az idő, ő annál lassabban folydogál; habjaival, csergő habjaival elsimítja az elmúlt szép időket, aranyos napokat, boldog perceket, a miket ő ezen a fűrdőn éjjel, nappal ellesett, míg tartott a szép nyár.

Most már elmélkedhetünk a lefolyt szép időkről. Elmondhatjuk például minden indiskretio nélkül, hogy a fűrdőbirtokosság bizony nagyon keveset teszen Tusnádért. Ajárdákon összehalmozódott szemét, a kidőlt rászatok, itt-ott a megnevezhetlen d'ániai illat mind arra mutat, hogy a fűrdőbirtokosságnak nem fekszik lelkén ennek a szép fűrdőnek tisztántartása. Nem tudom, az új biztos hogyan fogja fel hivatását, hogyan gondolkodik

feladata felől, de ha tények után kell itélnünk, bizony sok neki a fizetés. Nagyon meglátszik, hogy boldogult gróf Mikes Benedek urtól nem tart többé senki.

Végre is, nézetem szerint, többet ér nekünk ez a hazai fűrdő, minthogy az eféle mulasztásokat szó nélkül hagyhatnók. Ha azok, a kiknek érdekében áll, semmit nem tesznek ennek új karban tartására, hogyan várhatják, hogy a hazai és külföldi közönség részéről pártolásban részesüljön. — Aztán maga a birtokosság sokat tett arra nézve, hogy a nemzetiségek közötti éles ellentét minél inkább mérgesedjék. Csupán a románok voltak „kedves“ vendégei, a magyarok látható mellőzésével. Ha tekintetbe vesszük, hogy Romániából sok pénzért hordnak ide, — akkor talán nyereszkesdési szempontból menthető ez az intolerancia, de ha a magyar nemzeti szempontokat tekintjük, — bizony kár a magyart mellőzni csupán pénzért.

Jövő levelemben még alkalmasint szólok a fűrdőbirtokossághoz.

Egy elkésett vendég.

KÜLÖNFÉLEK

— Szintársulatunk szombaton Hennequin „Pupos“-át hozta színre Szathmáry Károly jutalmául. Szathmáry teljesen elemében volt s Mequillet farszót szerepét kiváló gondnal domborította ki minden részében. Különösen sikerült jelenete volt az, a melyben értesül, hogy a szeretett lény viszozza titkos vonalmát, a melyet kinyitlatni soha nem mert volna. Játéka itt tökéletesen indokolva volt a lelki állapot által. A reménytelenség nyomasztó helyzetéből a földi boldogság zenithéig csak a hihetetlennek érzetén lehet felemelkedni s épen ezért kell helyeselnünk azt, hogy a tomboló kitörés helyett a megrendülés, a lehetséges-e? felett való töprengés motiválta magatartását. Kazaliczky alakító tehetségének újabb bizonyítékát adta D'Carrilliere naiv ifjűregében. Zádor (Graffmann) és Némethy L. (Graffmann asszony) az indulatserében különösen kitűnők voltak. Ez alkalommal láttuk először Szathmáryné asszonyt nagyobb szerepben. Előnyös zsinpad alak, de kezdő. Mindenek előtt le kell szoknia arról a sajtáságos hanghordozásról, mely — ha nem is az, — nagyon hasonlít a monoton recitáláshoz. Morvayról megjegyezzük, hogy a „nők kedvence“ több sanguinismus is férhet.

Vasárnap a „Falurósszá“ a szokottnál nagyobb közönség élvezte. Ez már magában is nagy dícséret, minthogy gyakran vált már a vidéki színpadokon élvezhetetlenné ez idő szerint első népszínműünk. Kiss Pista annyi drámai erővel személyesítette Gőndört, hogy meglepett vele. Csak arra figyelmeztetjük, hogy igyekezzék a hangsúlyozásra nagy gondot fordítani, nehogy a tragikus kaczajra adjon okot. Mikor pl. Boriska elalél karjaiban, így kiált fel: „Mit csináljak én most ezzel a leánnyal!“ A helyzet itt egy cseppet sem nevetséges, s mégis Kiss Pista felkiáltása a „felsőbb régiókban“ olyan kaczajt idézett elő, — akár Fipsz, a híres nőszabó. Továbbá a dal szövegének tisztá kiejtése sem másodrendű dolog a magyar népdaloknál.

A keddi előadás valóban ritkítja párját a színpadon látott színművek között. — Newsky Péter „Daniseffek“ című 4 felvonásos színművét volt az előadás tárgya. E kitűnő darabról még midőn a fővárosban is újság volt, közölt lapunk ismertetést két ízben és így fölöslegesnek tartjuk az ismétlést. Megemlítjük, hogy Newsky Péter nem más, mint Dumas Sándor, a genialis francia színműíró. A cselekvény mindjárt az első felvonásban előrehalad s bevezet a bonyodalomba. Ez is egyike a darab érdemeinek. A pontos összjátékának csupán az szolgált némi hátrányára, hogy a szerepek némelyike szűkölködött folyékonyságban. A szereplők odaadással alakították s látszott, hogy maguk is élvezik a szép művet. Kazaliczky, Szathmáry, Morvay, Benkő Jolán, Zádorné, Sztupáné, Zádor kitűnően sikerült jeleneteket scenioztak. A közönség pedig nagyrészen — otthon volt és elmulasztotta annak láthatását, a min kapva kaphatott volna. Bánhatja is!

— Zádor Zoltán, helyben működő szintársulatunk egyik jeles tagja, szombaton, e hó 13-án jutalomjátékául a „Londoni koldusok“ című érdekes darabot választotta. Ezen jeles művészt, ki közönségünket sok oldalú tehetségével gyakran gyönyörködtette, ajánljuk melegen a színház látogatók szíves pártfogásába.

— Legidősebb Bethlen János temetése f. hó 4-én d. u. ment végbe Kőlozsváron külmonostor utcai lakásáról, melynek kapuköze s a ravatalhoz vezető szobák egészen be voltak vonva feketével. A halottas szoba aranyozott szegélyű fekete draperiáján két oldalt a Bethlen cimzer függött, a díszes ravatalt 18 szebbnél szebb koszoru borította be. A gyászszertartást Szász Domokos végezte, miközben a dalkör énekelt. Az impozans halotti menet a kőlozsvári ev. ref. kollegium ifjúsága nyitotta meg. Ott voltak továbbá a megyei és városi hatóságok testületileg a papság, egyetemi tanárok, nemzeti színház személyzete, kataszteri hivatal, az összes többi hatóságok képviselői, s nagyszámú közönség. A halál által vont halottas kocsi díszöség vette körül; utánna jöttek a Bethlen család férfi tagjai és számosan az erdélyi arisztokraciából. A menetet hosszú kocsi sor zárta be. Bethlen János gróf halála mely részvétet keltett mindenfelé. A gyászoló családnak számos részvétsüggöny érkezett.

— A bikkádilopásról lapunk egyik közelebbi számában hoztuk volt egy közleményt mely szeint Hegyeli tisztartótól 1515 frtot kiraboltak. Most, a mint értesülünk, ez ügy sokkal szomorubb stadiumban áll: maga Hegyeli jött alapos gyanuba a pénz eltűntetését illetőleg, melyre nézve a hivatalos vizsgálatokat meg is indították.

— Öngyilkosság. Mult héten egy Hankó nevű kézdívszárhegyi hivacalnok, mint mondják egész éjjel kártyázván, tetemes összeget veszített s e miatti elkeseredésében kocsi alá s egyenesen a torjai kénbarlanghoz hajtatott, mely köztudomás szerint gyánszár szolgált már az öngyilkosoknak eszközül a benne kifejlődő szabad szénsav által. Hozzáértőzők gyanították szándékát s nyomban utánna indultak, de későre érkeztek meg, mivel a szerencsétlen fiatal embernek csak holt testét huzhatták ki a veszedelmes barlangból.

— A torjai fűrdő nevezetes változáson megy keresztül rövid idő alatt. A mint bennünk értesítenek, br. Apor Károly ur ezen fűrdőt egy angol szakértővel megvizsgálattja s analízáltatja vizeit, annak különféle gyógyerejű hatását konstátáltatván, a szerint fogja berendeztetni. A báró urnak ezen gondoskodása mindenesetre figyelmet és a közönség köszönetét érdemli meg.

— A nagyszabeni katonai intézet a növendékek között nagymértékben elharapódzott egyiptomi szembetegség következtében igényelt gyökeresebb munkálatok megejthetése végett ez évben zárva marad.

— A kőlozsvári egyetem bölcsészeti tanára s a kitűnő paedagóg, Felméry Lajos felévi szabadságot nyervén, kormányköltségén Londonba utazott, az ottani nevelésügyi viszonyok tanulmányozása végett; részben pedig adatokat gyűjtendő a British muzeum könyvtárában egy terjedelmesebb szakmunka megírásához.

— Kivándorlók Magyarországból A „Temesvári Ztg.“ szerint több község román lakossága közt, főleg a hol a lakosok egy része német, figyelemreméltó mozgalom van készülöben. A kedvezőtlen anyagi viszonyok s azon körülmény, hogy a németek közt meg nem élhetnek, arra kényszerítik őket, hogy Dobruzsába kivándoroljanak. Így Román-Sztmiklós község összes román lakossága lelkesedést és tanítóktól együtt elhagyni készül eddigi lakhelyét.

— Uj czimszalagok. A nyomtatvány küldemények bérmentesítésére czimszalagok fognak kiadni, melyek a jelenleg uj érvényes czimszalagoktól annyiban eltérnek, hogy a 2 kr. czírszalag helyébe nem sárga, hanem violaszínből, még pedig nem a szalag bal, hanem a jobb sarkára lesz nyomva, s ugyan olyan jelvényű lesz, mint a jelenleg érvényes levéljegyek. Az uj czimszalagok ára ugyanaz lesz, mint a régieké; t. i. 5 daraból álló laja 11 krajczár, s az alkalmazásukra vonatkozó szabályokban nem fog változás belépni. A sárga levéljegyes czimszalagok azonban a készlet kifogytáig akadálytalanul használhatók.

— Nő ujoncz. A napokban egy temesvári család fiatal, csinos leánya, Aloizia meghívást kapott, hogy haladéktalanul jelentkezzen az ujonczállásnál. Mivel nem élünk Dahomeyben, hol a király egész amazon-ezredet tart, a családnál nagy álmélkodásra adott okot a meghívó. Végre — mint a „N. P. J.“ írja — kislát, hogy a katanai iródban Aloizia kisasszonyt Alois-sal cserélték fel, s ennek következtében az ügyet minden akadály nélkül el is intézték, Aloizia kisasszonytól tehát nyugodtan alhatik Novi-Bazár.

— Rabbiés kántor. Van Beregszásznak egy Schwarz Ábrahám nevű rabbiája, ki 18 évi ott léte alatt sem tudott magyarul megtanulni s ki esküdt ellensége minden műveltebb reformerszmének és hazafias haladásnak. A hitközség egy év előtt egy zenei ismeretekkel bíró kántort választott, ki csakhamar az általa alapított templomi énekkart igen szép s más felekezetbeliek által is gyakorta meghallgatott egyházi műdarabokra tanította be. A rabbi ur e miatt oly iszonyu gyűlölet tárgyává tette a szegény kántort, hogy azóta folyvást a leggaládabb eszközökkel küzd ellene. A minap ő és pártja 100 frtot ígérték egy megbottlott leánynak, ha csábítójának a kántort nevezt meg, de a leány maga a rendőrség előtt hazudta meg ez állítást.

A rabbi még jobban feldühödve, mult hó 10-án a szőszékről kezdte gyalázni a kántort a hallgatók legnagyobb megbotránkozására. Elmondotta, hogy egy aljas sehonnai (a kántor) miatt elpusztula a város, az egyház; ennek tulajdonítható az idei rossz termés. Kik őt hallgatják, imájukat isten nem hallgatja meg; míg őt az egyház el nem kergeti, addig minden születendő gyermek törvénytelen fatyru gyermek lesz, s a hol ő vagy énekára a templomban áll, az a hely tisztátalan és megfertőztetett. Elesen kikelt a népiskolák, az e részben fennálló törvények és a kor szellemébeni nevelés ellen s gunyosan említé fel, hogy jobb volna, ha a thalmodot tanítanák a gyermekeknek, mint azt, hogy „hány disznó fér egy erdőbe” stb. Végül dőttől eltorzultan kijelentette, hogy nem riad vissza sem az erőszaktól, sem a botránytól, s ha egy következő szombatot ismét a kántor fog a templomban énekelni, — akad még ötven ember, ki vezetése alatt meg fogja szállani a templomot s erőszakkal fogja kidobni a kántort stb. — Ily izgató beszédek után most már, mint az „Egyetértés”-nek írják, oda fejlődött a dolog, hogy a zavar az izraeliták között tetőpontra lévén, a civakodás, a torzalkodás napirenden van, a mi aztán utcái botrányokra ad alkalmat, sőt néhány gyengébb szívűek este se mernek az utcára ki menni fegyver nélkül. Ami a dologban felette különösnek tetszik: a bujtogató pap, ki az izgalmakat okozá, folytonosan szabad lábbon van s izgatásait egyre folytatja.

A béli bíró, Baka N. 100 forintot elvesztett. Hogy ezen, szerinte ellopott pénz megkerüljön, a zeliz javas asszony bölcsességéhez fordult. Ez azon babona-receptet adta a bírónak, hogy mezitelen lábbal keressen az Ipoly folyóban egy darab fát, azt tegye otthon izzóparázsra, s a ki a fa elégeisig legelőször szobájába lép, az a tolvaj. A bíró mindezt hűségesen megcselekedte. Legelőször Simonyi Gy. törvénybíró lépett a szobába. Távozása után a javas asszony folyton azt lelkelte, hogy a tolvaj nem lehet más mint Simonyi. Hogy azonban még bizonyosabb legyen a dolog, az asszony azt javasolta, hogy szerezzen a kárvallott fél igaz gyöngyöt, s azzal újabb próbát tegyen. Néhány napra a bíró községi bizottsági gyűlést tartott ott egy már kész folyamodványt terjesztett elő aláírás végett, melyben a községi eljárás a miniszteriumtól 10 frt. melléklése végett

igazgyöngyöt kér. A községi bizottság két tagja már alá írta a kérvényt, midőn a béli törvénybíróra került a sor, ez nem akarta aláírni az ostoba kérvényt, Erre a már amugy is gyanakodó bíró azt mondta a törvénybíróknak: „Te loptad el a pénzemet.” A törvénybíró rögtön elhagyta a bíró házát s becsületének megsértése miatt a bíró ellen pert indított. A per a napokban tárgyalatott s alperes elmarasztalásával végződött, a kérvényt a jeles község mégis felküldte a miniszteriumhoz. — Kiváncsiak vagyunk, hogy mit felelnek rá.

Érték- és váltó-árfolyam a bécsi es. kir. nyilvadás
tőzsdén szeptember 7

Magyar aranyjárdék	91.63
„ kincstári utalványok I. kibocsátás	—
„ „ „ „ II. „ „ „	—
„ keleti vasút II. kibocsátási államkötv.	82.50
„ „ „ 1876. évi államkötvény	73.75
„ vasuti kölcsönkötvény	110.20
„ földtehermentesítési kötvény	87.50
Temesvári	85.25
Erdélyi	86. —
Horvátzlavon	87.75
Szólódézmaváltsági	89. —
Osztrák egys. államadósság papírban	60.45
„ „ „ „ ezüstben	68.05
„ Maranyjárdék	79.60
1860. államsorsjegy	123.50
Osztrák nemzeti bankrészevény	829. —
„ hitelintézeti	255.90
Magyar hitelbank	246.75
Ezüst	—
Cs. kir. arany	5.59
Napoleon d'or	9.32
Német birodalmi márka	57.90
London	117.80

Felelős szerkesztő: MÁLIK JÓZSEF.

Kiadótulajdonos: POLLÁK MÓR.

HIRDETMEY.

174 darab fehér tenyész juh s 4 darab fekete tenyész berbécs, úgy szintén 60 darab idei bárány együttesen eladó. — Értekezhetni Oltszemen Székely Gyulánál.

Pályázat.

Értfalva és Zoltán iskolailag egyesült községek községi vegyes iskolájánál egy rendes fiu tanítói állomás betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

A megválasztandónak javadalma 309 frt. o. é-ben, szállás, egynegyed hold kertiletmény és 2 öl tüzi fa.

A folyamodni kívánók kéretnek ekleveleikkel felszerelt folyamodványukat alóli isk széki elnökhöz f. évi szeptember hó 27-ig beküldeni.

Bakcsi Gergely,
iszkasz. elnök.

HIRDTEMENY.

Az általam megvásárolt Tamássy György Imecs Jenő és Remenyik-tele árapataki 160 hold szántó és kaszálóból álló birtok az ahoz tartozó három korcsma és egy malom joggal szabad kézből több évekre haszonbérbe, esetleg örök áron eladó

Értekezhetni váltó-üzletben

Brassó, 1879. szept. 4 én.

2—2

Konstantin Steriu.

POLLÁK MÓR

könyvkereskedésében Sepsí-Szentgyörgyön
a jelen tanévre kaphatók mindenféle
tankönyvek, vezérkönyvek
a tanítók számára
rajz- és íróeszközök nagy választékban.

Kaphatók egyszersmind csinos kiállítású és olcsó

diszművek, könyvtáskák

stb. gyermekek számára. Egy jókarban levő **ZONGORA** kedvező feltételek mellett eladó lévén, a fentebbi könyvkereskedésben a t. venni szándékozók ezirant értekezhetnek.